

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ה.

עין משפט
נר מצוה

יח א ב ג ד מ"י פכ"ד
מה' שנת ה'ה"ס קמ"ג
לארץ סה טו"שע א"ח ס"י
ש"ו סני"ו:
י"ב ה טו"שע"ס ס"י ס"ד:
כ ו מ"י פ"י מה' א"ח ס"ח
ה' י"ב סני"ג עש"ן ס"ח
טו"שע"ס א"ח ס"י ס"ד סני"ג:
ג.

לעזי רש"י

פושקונברג"ש
[דיסקונברג"ש]
חילוק
קבלי"ר [קביל"א]
יחד, יו, זי.

תוספות ר"ד

ר"ח ורב המנוח דאמרי
תרייהו חשבונות של
מצוה מותר לחשבון בשבת
וא"ר אלעזר פוסקין צדקה
לעניים בשבת. וא"ר יעקב
ב"ש פוסקין שבת וי"ב
נפש בשבת והולכים לבי"ב
ולבתי מדרשות לפקח על
עסקי רבים בשבת. והנא
התינוקות לארס בשבת
ועל התינוק ללמדו
ספר וללמדו אומניות
בשבת. וא"ר שמואל
בר חמני א"ר הולכין
לפקח על עסקי רבים
בשבת: תני בר קפרא
בחולה נשאת ב' ובעלת
ב' הואיל ונאמרה בו
ברכה לזוגים ואלמנה
נשאת ב' ובעלת בששי
הואיל ונאמרה בו ברכה
לאדם ותניא מפני מה
אמרו אלמנה נשאת
בחמישי ובעלת בו
שאם אתה אומר תבעל
בחמישי למחר משכים
הוא לאומנותו והולך.
שקדו חכמים על תקנות
בנות ישראל שיהא שמח
עמה ג' ימים ה' בשבת ו'
בשבת ושבת:

של ארבעה ארבעה טפחים שעשאו גולל לקבר המאהיל על גבי שמיים
טמא ויטלה אחת מהן המאהיל על גבי השניה טהור מפני שיש
לטומאה דרך שילא מה שייך דרך שילא לפר"ת ובתוספתא דהלכות
ספ"ג תניא מעשה ב' אחד שמת בערב הפסח ולא רצו לקבורו ונכנסו

הנשים וקשרו החבל בגולל משכו
האנשים מצחו וקברו הנשים
והלכו האנשים ועשו פסחיהן לערב
משמע שלא היו יכולין הנשים לקבורו
עד שמשכו האנשים מצחו את הגולל
ואם גולל הוא מצדה למה לא
קברוהו בלא מצדה עד אחר הפסח
אלא ודאי הוא כקויו ארון כפירוש
הקונטרס ולפי שהיה של אבן היה
כזל כל ק"ג: **ש"מ** י"ח חט"ו בן
ע"ף. יש גורסים זו עוף א"ע"ג
לשבת לשון נקבה היא דלמדי
(שמות לא) מחלליה מות יומת ה"י
הוא לשון זכר כל העושה זו מלאכה
(שם לה) שומר שבת מחללו (ישעיה נ)
ושפיר גרסינן מני זן עוף דדך בני
אדם לשמותו הרכין והקטנים דלמדי
(ויקרא ה) שני בני יונה וצפרק קמח
דקידושין (דף לו: ושם) א"ח מ"ג
עוף מה לזן לאן עכן קצע לו כ"י:
א"ל מעתה יום הכפורים שחל
ל"היות בשני ב' תימה
אמאי נקט יום כפורים דלא הוא
אלא לרבי יוסי הגלילי דמתן (מוליך
דף פג.) ד' פרקים צגנה המוכר
צגמה לחצירו לר"ך ויהודיעו אמה
מכרתו לשטתו כ"י וכדברי רבי יוסי
הגלילי אף ערב יום הכפורים בגליל
אמאי לא נקט חד מד' פרקים דהו
לכ"ע וי"ל דבערב יום הכפורים היו
רגילין להרבות צעופות ודברים
דמשמע צבראשית רבה (פ"א) גבי
הוא חייטא דזן זוגא כ"י משום
דהו יום סליחה וכפרה וצנהו ד'
פרקים יום מרדים צגגמות דליכא
למגור שמא ישחוט:
א"י הכי א"מנה נמי תיבע' בחמישי.
פ"י צגלמא אי הוה תני צברייתא
דצמולה נבעלת צחמישי משום
איקרורי דמתא דקמיציעיא לן ולא
משום צרכה לדיס דלא חשיבא הו
ניחא לן צגלמנה דבעלת צחמישי
משום צרכה אלל השמא דטעמא
דצמולה משום צרכה אלמנה נמי
תיבעל צחמישי:

א"י נמי משום שקדו. וא"ת והיכי
מני למימר משום שקדו הא
צברייתא קתני צהדיא משום צרכה
וי"ל דלהאי שניא הו פירוש
הצברייתא הכי אלמנה נשאת צחמישי
ונבעלת צחמישי פ"י משום שקדו כמו
שפורש צברייתא אחרת וא"ת משום
צרכה דדיס היה להם להניח תקנת
שקדו לא חשו לך הואיל וצחמישי
נמי נאמרה צרכה לאדם:
מ"א איכא בין ברכה ל"שקדו.
א"ע"ג דמשום צרכה לא
מיקרי צברייתא מכל מקום צעי למה
לי טעמא דצרכה אי נמי צעי מאי
איכא בין ליטנא דמשי ליה וצין ליטנא דאי נמי י"ט שחל להיות כ"י
לליטנא דטעמא דצברייתא משום שקדו ולא משום צרכה הכא לדיכא שקדו נבעלת אס ירצה צחמישי אלל לליטנא קמא דטעמא דצברייתא משום
צרכה דמשמע פטרא דצברייתא אפילו צאדס צטל א"ו צ"י"ט שחל להיות בערב צצט דליכא משום שקדו מכל מקום משום צרכה תבעל צחמישי
ואפילו להאי ליטנא אי לאו שחקנו משום שקדו משום צרכה לחודה לא היו קוצעים יום כדפרישית לעיל גבי ותנשא ב' אחד צצצת:
ד"א ב' בשמים ובארץ כתיב אף י"ד וגו'. למשמע חדא א"ע"ג דמסיס קרא וימיני טפחה שמים ואמר צשיליה הקומן רבה (מנחות לו: ושם) ליד
היינו שמאל א"כ תרתי כתיב מ"מ בחד מעשה ליכא אלל חד אלל צמעשה לדיקים בחד מעשה כמו צית המקדש כתיב תרתי לדיס:

משום השבנות. שאם יכנסו למוצאי שבת יעשה קעודה צלילה
ויחשוב צצצת מהו לר"ך להוציא וכתיב ודבר דבר (ישעיה נח):
מפקחים. מוציאין לאור: פיקוח. פושקונברג"ש צלע"ז: **טריטואוס.**
פלטי מלכים ושלטונים: **ללמדו אומנות.** מזהו הוא דלמדי (קהלת ט)

רצה חיים עם אשה אשר אהבת למוד
אומנות שמהיה הימנו עם התורה
ואמרינן בקידושין (דף ט"ז.) שאציו
חייב ללמדו אומנות: **שמא ישחוט**
זן עוף. צצצת לזוך מוצאי שבת
שיחא טרוד וישכח שהוא שבת:
שחל להיות צחמישי צצצת. שצריכין
להרבות צקעודה אחר הצצת שהוא
ערב יום כפורים: **ידחה.** לשלישי צצצת
שמא ישחוט זן עוף לזוך קעודת
מחר: **איס ליה רווחא.** לשחוט
צלילה שהקעודה אינה עד למחר:
הכא ליה ליה רווחא. שהקעודה
צלילה אחר הצצת משחשינה מיד:
ולא חיישין לאיקורוי דעתא. אס
לא ימנא לה צמוליס לא חיישין
שיתקרר כעסו צהאי פורתא:
ונבעלת צחמישי. משתחך צריצעי
ומיכנס ליל חמישי: **צרכה לדגיס.**
פרו ורבו ומלוא את המיסי כ"י
(בראשית ו): **הואיל ונאמרה זו**
צרכה לאדם. פרו ורבו ומלוא את
הארץ (שם): **טעמא משום צרכה.**
אלל מלן דלא קפיד אצרכה משום
איקרורי דמתא לא חיישין משום
האי פורתא: **צרכה דאדם עדיפא**
ליס. ומינה צחמישי: **לא תנשא צמולה**
דצמון ארוך עד שני צצצת דלמו
דייני חיישין לאיקורוי אלל מצריצעי
עד חמישי לא חיישין: **למחר משכים**
לאומנותו והולך. שאין משמה אלמון
צצלמנה אלל יום אחד כדלקמן
צפיקין (דף לו:): **חמישי צצצת.**
יום חופה: **ושני צצצת.** ציבת ציאה:
אדם צטל. למ"ד צרכה דלדס עדיפא
אף זו מיבעל צחמישי דהא לא יכיס
שקדו נבעלת צחמישי דהא לא יכיס
לאומנותו: **גדוליס מעשה לדיקים**
ממעשה יצירה שמים וארץ. ומשום
צכ קפרא נקט לה דאיירי לעיל
צצצת: **אף י"ד.** חדא י"ד: מקדש
מעשה י"ד לדיקים הוא: הכי
קאמר. האי ומעשה ידו צמעשה
הלדיקים כתיב שקרוין מעשה שלהס
מעשה ידו של הקצ"ה וה"ק ומעשה
ידו דהוא מעשה הלדיקים מגיד
הרקיע שהרקיע מעיד עליהס לצריות
שהס לדיקים שמתפללין על הגשמים
ומטר יורד: **יסד.** קצילי"ז צלע"ז:
י"ח

שמים ואילו במעשה ידיהם של צדיקים כתיב² מכון לשבתך פעלת ה'
מקדש אדני כוננו ידך השיב בבלי אחד ור' חייא שמו³ ויבשת ידיו יצרו
ידו כתיב והכתיב יצרו א"ר נחמן בר יצחק יצרו אצבעותיו כדכתיב⁴ כי אראה
שמיד מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת מיתבי⁵ השמים מספרים
כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע הכי קאמר מעשה ידיהם של צדיקים
מי מגיד הרקיע ומאי ניהו מטר דרש בר קפרא מאי דכתיב⁶ ויתד תהיה לך
על אוזן אל תקרי אוזן אלא על אוזן שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון

איכא בין ליטנא דמשי ליה וצין ליטנא דאי נמי י"ט שחל להיות כ"י
לליטנא דטעמא דצברייתא משום שקדו ולא משום צרכה הכא לדיכא שקדו נבעלת אס ירצה צחמישי אלל לליטנא קמא דטעמא דצברייתא משום
צרכה דמשמע פטרא דצברייתא אפילו צאדס צטל א"ו צ"י"ט שחל להיות בערב צצט דליכא משום שקדו מכל מקום משום צרכה תבעל צחמישי
ואפילו להאי ליטנא אי לאו שחקנו משום שקדו משום צרכה לחודה לא היו קוצעים יום כדפרישית לעיל גבי ותנשא ב' אחד צצצת:
ד"א ב' בשמים ובארץ כתיב אף י"ד וגו'. למשמע חדא א"ע"ג דמסיס קרא וימיני טפחה שמים ואמר צשיליה הקומן רבה (מנחות לו: ושם) ליד
היינו שמאל א"כ תרתי כתיב מ"מ בחד מעשה ליכא אלל חד אלל צמעשה לדיקים בחד מעשה כמו צית המקדש כתיב תרתי לדיס: